

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentaria Ac Disputationes In Primam Partem Divi Thomæ

Suárez, Francisco

Moguntiaë, 1620 [erschienen] 1621

Cap. 9. Idem decretum fuisse primum in prædestinatione Angelorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84432)

Actui libero Dei non est necessaria mutatio physica in creatura, sed facta esse potest mutatio obiectiva.

negamus, nam ex modo providentiæ Dei erga prædestinatos, potest hic actus satis probabiliter colligi. Aliud erat, quia, in Deo datur voluntas exequutiua, per quam intelligitur glorificare hominem. Dicimus autem per hanc non excludi priorem voluntatem, per modum intentionis, quia isti duo ordines, intentionis, & executionis, etiam in diuina voluntate sunt ratione distinguendi, vt infra declarabo. Aliud denique erat, Videri hunc actum esse impossibilem, quia per illum nulla fit mutatio in creatura. Quæ obiectio de quacumque intentione Dei libera, etiam si conditionata sit, vel simplex affectus, fieri potest. Dico ergo non oportere, vt per omnem actum liberū Dei fiat mutatio aliqua physica in obiecto eius, præsertim immediate, per talem actum. Sed satis esse potest mutatio qualibet obiectiua: hæc enim ad nouam relationem rationis sufficit. Hæc autem in præsentem est, quod ex vi talis propositi Dei, effectus sic definitus est infallibiliter futurus. Et Deus ipse ex vi talis actus, determinatus immobiliter manet ad faciendum, vt sit talis effectus: Vnde radicaliter (vt sic dicam) talis actus facit mutationem in creatura, & eam efficaciter ordinat in finem suum: quare nec impossibile est, nec superuacaneus, sed perfectioni diuinæ providentiæ maxime consentaneus.

CAPVT IX.

Non solum circa homines, sed etiam circa Angelos sanctos, habuisse Deum propositum absolutum saluandi illos ante omnem alium voluntatis actum.

Ocham, Gabr. Catherin.

1. Qui negant hoc propositum erga homines, a fortiori negant illud circa Angelos. Nonnulli vero etiam si in omnibus, vel quibusdam hominibus illud admittant in Angelis absolute negant. Quod sentiunt Ocham, Gabr. & Catherin. superiori cap. citati pro tertia opinione. Dicunt enim Deum ex se generaliter, & (vt sic dicam) vniuersimter difformiter omnibus Angelis gloriam voluisse, voluntate antecedente, simplici tantum seu conditionata, eisq; efficaci voluntate præparasse gratiam sanctificantiem pro aliquo instanti, nimirum ipsiusmet creationis eorum, non quidem omnibus æqualem, sed cum certa proportione, quæ sibi placuit, iuxta infinitas rationes suæ sapientiæ. Et similiter omnibus obulisse auxilia sufficientia ad perseverandum in gratia recepta, & ad crescendum in illa per propria meritum eadem proportione. Dare autem gloriam nulli eorum voluisse definita voluntate, donec aliquorum perseverantiam vidit, sicut nec aliquem Angelorum voluit ab illo regno beatitudinis excludere, donec aliquorum lapsum, & pertinaciam præcognouit.

Quomodo Deum iuxta hoc autem non se habuerit circa gratiam & gloriam Angelorum.

2. Discrimen hoc inter homines, & Angelos fundari aliquo modo potest in Augustino, lib. de Corrept. & grat. cap. 10. 11. & 12. vbi, inter alia, differentiam constituit inter homines, & Angelos: Angeli recepta prima gratia, potuerunt in illa perseverare, & nunquam peccare per suum liberum arbitrium, absque speciali perseverantiæ dono: homines vero de facto non saluantur sine speciali dono perseverantiæ. Cuius discriminis ratio est facilis, quia in Angelis perseverantia, in solo vno actu perfecte deliberato obedientiæ, seu conuersionis in Deum consistit, illo enim habito in secundo suæ creationis instanti, statim in bono confirmantur, & immobiles permanent, vel sola conditione naturæ suæ, vel ad permanentem, vel sola conditione naturæ suæ, vel ad iuncta lege Dei tali naturæ consentanea, nimirum, vt per talem actum via, & meritum bonorum connumeretur, & statim in tertio instanti premium beatitudinis accipiant. Ita fit, vt ad perseverandum

nulla speciali gratia indigeant, quia ad semel deliberandum perfecte, prima gratia, cum communi auxilio, & concurrenti ipsi gratiæ debito sufficit. Ac perseverantia hominis diuturna est, & multum temporis, & plures actus bonos, seu multorum præceptorum obseruantiam requirit: & (quod caput est) homo inter varias tentationes, maximasque difficultates versatur: & ideo maiori, & specialiori gratia indiget ad perseverandum, quam Angelus. Imo addit Augustinus, Angelum solum indigere adiutorio, quo perseverare possit, vel quo perseveret, si velit: hominem vero indigere adiutorio quo perseveret, si velit, & simpliciter: Vnde indicat, tale esse hoc adiutorium hominis, vt non pendeat ab illa conditione, si velit, sed potius eam faciat infallibiliter impleri. Ex has ergo differentia intelligitur alia, quam citata opinio intendit, nimirum DEVM voluisse efficaciter salutem hominum saluandorum ex se, & ante præscientiam absolutam futurorum, quandoquidem ex vi talis voluntatis perseverantiam infallibilem eis præparauit: circa Angelos vero etiam sanctos non habuisse talem voluntatem, quia non præparauit eis talem perseverantiam, sed solum sub ea conditione, si velint, ergo vob eadem tantum voluit illis gloriam, & non absolute. Nam qualitas medicorum ostendit, qualis præferit voluntas erga finem, vt in præcedenti cap. satis declaratum est.

August.

Ex quo fundamento dicendum est consequenter, eandem differentiam constituendam esse inter homines, qui saluantur durante statu innocentia, & eos qui in natura lapsa saluantur. Nam si homo non peccasset, non fieret discretio, seu electio saluandorum hominum ex proposito efficaci DEI mere gratuito, & antecedente præscientiam absolutam futurorum: sed ex libera perseverantia in gratia recepta, quæ omnibus hominibus esset communis, & quasi naturalis, id est, cum ipsa natura, per ordinariam propagationem comunicata. Nam quoad perseverandi modum, eandem differentiam constituit Augustinus citato loco inter naturam hominis lapsam, & integram, quæ fuit de facto inter homines, & Angelos. Quia licet hominum via, etiam in statu innocentia, & ideo etiam perseverantia per aliquod tempus, & per obseruantiam plurium præceptorum consummanda esset: in quo esset maior difficultas quam in Angelis: Nihilominus in illo statu non fuissent peculiare difficultates perseverandi, quæ in homine lapsi inueniuntur: & ex originali culpa, & pugna carnis, & spiritus, ortæ sunt. Ac propterea, si Adam non peccasset, possent homines eo modo perseverare per liberum arbitrium, sicut perseverarunt sancti Angeli, id est, sine illo speciali dono, quo nunc perseverantia ipsa infallibiliter donatur. Ac proinde in illo statu non magis esset illa præelectio saluandorum, quam fuit in Angelis. Et fortasse ob hanc causam tenent multi, & putant esse sententiam Augustini, Deum non habuisse illud propositum efficaciter saluandi aliquos homines in particulari, priusquam lapsum primi hominis præuiderit, de quo dicam sequenti capite.

Hominis saluandos in statu innocentia eodem modo prædestinandos esse, atq; Angelos iuxta hanc sententiam.

August.

In statu innocentia sine speciali proposito saluandi aliquos homines per liberum arbitrium.

Non deest autem inter scriptores Theologos, qui censent probabile, huic sententiæ esse adhibendam limitationem, ita vt etiam in hoc negotio constituat discrimen inter ipsos Angelos sanctos, & beatos. Nam quosdam Angelos (inquiunt) elegisse Deum ad beatitudinem propositum illo efficaci, mere gratuito, & antecedente omnem præscientiam absolutam futurorum, reliquos vero omnes sola voluntate conditionata ad gloriam ordinasse. Non tamen omnes illos damnatos esse, sed plures perseveraturos fuisse præfictos, & ideo etiam illos voluisse Deum efficaciter beatificare. Rationem, aut coniecturam nullam pro se afferunt, qui sic opinantur, potest autem non-

4. Quorundam opinio.

similibusque praescientia conditionata de illorum futuro consensu praecedet. Ergo sicut Deus gratis, & mera voluntate sua eligit in hominibus tales modos vocationis, quam futuram esse congruam praenouit, quibusdam praeparando, alijs vero minime, ita etiam in Angelis: est enim eadem ratio. Tum quo ad praescientiam illam conditionatam, quia de omni voluntate, praesertim creata, Deus illam habet, ut nunc suppono. Tum quo ad voluntatem distribuendi vocationes, quia nulla ratio talis distributionis ex parte Angelorum reddi potest, cum omnis ratio debeat supponere vocationem congruam & efficacem ad illam rationem, quicquid illa esse fingatur. Tum denique quo ad connexionem vocationis congruae, cum praevia intentione dandi gloriam, propter rationem supra de hominibus adductam: quod electio mediorum est proportionata intentioni finis, & de converso. Unde, quando quis ex certa scientia, & (ut ita dicam) formali voluntate eligit medium efficacem, ut tale est, signum est intendisse efficaciter finem: Deus autem praeparando sanctis Angelis talem vocationem prosecundo instanti suae viae, ut congruam, & efficacem eam elegit, & voluit: eadem ratione, qua simile vocationem voluit electis hominibus. Ergo quoad hoc est eadem utrorumque ratio.

10. Accedunt tandem huc rationes omnes adductae in praecedenti capite: nam aequae in Angelis, ac in hominibus procedunt. Primo, quia regnum coelestis vnum est ex Angelis, & hominibus constans, & ideo totum ut ex suis omnibus membris coalescens intentum est ex singulari praefinitione divina: ergo tam circa Angelos, quam circa homines Deus ex se illam habuit. Deinde quia in gubernatore prudentissimo, & sapientissimo architecto, exitus, seu terminus totius rei, seu negotij, ostendit definitam voluntatem, & intentionem eius: ergo tam in negotio Angelorum, quam hominum similem voluntatem Dei ostendit. Denique quia etiam sanctis Angelis suus modus perseverantiae necessarius fuit, quam sine maiori Dei adiutorio habere non poterunt, ut August. dicit lib. 12. de Civit. testatur, quod adiutorium a Deo fuisse praeparatum necessarium fuit: ergo talis praeparatio ostendit in Deo efficacem electionem, non minus quam in hominibus.

August.

11. Ex quibus a fortiori concluditur, idem dicendum esse de statu hominum in iustitia originali, nam etiam si ille status durasset, omnes in eo salvandi, fuissent praelecti efficaciter ad gloriam ex praefinitione divina. Nam omnes rationes factae, multo magis de hominibus in illo statu procedunt: & confirmabuntur amplius ex dicendis cap. 11. Unde si status ille perseveraturus fuisset, Deus elegeret homines salvandos, secundum praescientiam illi statui accommodatam. Imo & ipsa met perseverantia talis status esset ex aliqua praefinitione divina, quam si Deus habuisset, accommodasset vocationem, & gratiam, per quam Adamum praevenerat, ut esset efficacem, & congruam secundum suam conditionatam praescientiam: & ipsi Adae, ac omnibus, alijs hominibus electis praeparasset etiam adiutorium congruum ad perseverandum in gratia, usque ad terminum vitae, qui tunc esset praehixus, iuxta conditionem illius status. Nam in illo etiam perseverantia in gratia sine supernaturali Dei adiutorio haberi non posset, ut definit Conc. Araus. cap. 19. & docet Augustin. lib. de Corrupt. & grat. cap. 10. Igitur perseverantia in omni statu, tam hominum, quam Angelorum, pendet ex sola voluntate divina, quoad ordinem intentionis, quamvis in executione in omnem etiam statu eorumdem hominum, & Angelorum, ab ipsorum etiam arbitrio pendeat, ut in sequentibus dicemus.

Conc. Araus. August.

12. Ad argumentum autem positum in principio, & sumptum ex doctrina Augustini, quamvis non sit facile declarare, quid sibi voluerit Augustin. in illa

Respondetur ad argumentum ex Aug.

differentia constituenda, vel in quo posita sit: tamen utcumque illam explicare conati sumus lib. 3. de Auxilijs cap. 15. num. 16. Ex ibi vero dictis intelligi potest, difficultatem illius loci non esse propriam huius nostrae sententiae, sed in omni opinione de gratia efficaci, vel de praescientia Dei conditionata, vel de modo explicandi perseverantiae donum, locum habere. Nam si gratia efficacitas ponatur in praedeterminatione physica, tam necessaria erit Angelis, sicut hominibus, ut & dicto loco, & paulo antea probavi. Idemque ostensum est cum proportionem de vocatione congrua. Nam haec congruitas etiam respectu hominum in natura lapsa, non postulat essentialiter maius aliquod auxilium, ad vnumquemque actum, quam per se necessarium fit in ratione principij, & actualis influxus, seu concursus ad talem actum eliciendum. Licet enim corruptio naturae lapsae augeat difficultatem operandi supernaturalis actus, haec tamen difficultas, nec in singulis actibus semper interuenit, nec regulariter tanta est, ut tollat potestatem simpliciter illam vincendi cum eisdem auxilijs, cum quibus in statu integre naturae fieri possunt. Constat ergo congruitas, loquendo per se, in hoc, quod Deus conferat auxilium praeveniens eo tempore, & occasione, cum praevideat habiturum effectum, cooperante simul libero arbitrio: at haec congruitas, tam in Angelis, quam in hominibus in natura integra necessaria fuit, tum ad bene operandum, tum etiam ad perseverandum in gratia. Ergo etiam in hac parte est in his omnibus eadem ratio gratituae electionis ad talem vocationem congruam, quatenus talis est, & consequenter etiam ad gloriam.

13. Solum posset discrimen aliquod constitui iuxta illam sententiam, quae nec praedeterminationem physicam, nec conditionatam sententiam admittit: & consequenter, nec vocationem congruam praecognitam, & intentam, ut talem eo modo, quo a nobis explicata est. Nam qui sic opinantur, nullam habent rationem ponendi in Angelis, vel hominibus in statu innocentiae praeelectionem aliquam, nec differentiam aliquam inter salvandos, & damnandos ex parte voluntatis antecedentis, & praedeterminationis efficaciis Dei ante praescientiam absolutam, sed ex sola tali praescientia. In hominibus vero lapsis possunt illam admittere propter specialem difficultatem, & periculum ortum ex natura corruptione. Verumtamen, & fundamentum illius sententiae mihi probabile non est: praesertim in doctrina Augustini, in qua nunc veriamur, & explicare intendimus: & praeterea, ex parte hominum in natura lapsa non potest differentia illa uniuersaliter subsistere. Cur enim etiam in hoc statu non saluabuntur multi cum solis auxilijs ordinarijs gratiae: cum multi (praesertim parvuli) per solum vnum actum baptismi saluentur, & inter dum adulti per vnum actum contritionis, vel confessionis in fine vitae factum, qui per commune auxilium gratiae haberi potest. Potesit ergo tale auxilium in multis hominibus lapsis esse efficacem, & congruum in re ipsa, etiam si supponatur D. E. V. S. non praecognoscere illam congruitatem per scientiam conditionatam, donec illam efficientiam videat per scientiam visionis: & consequenter dicatur non intendisse Deum antecedenter illud auxilium, ut efficacem est, sed tantum consequenter acceptare illud, postquam vidit tale esse futurum, ergo illo modo possent saluari multi homines lapsi, etiam si praelecti non essent. Ergo ex hac parte non potest differentia illa sustineri iuxta illam sententiam. Et aliunde habet ille modus, praeelectionis sine certa, ac definita praescientia meiorum infallibilium imperfectiones, quas supra cap. 7. commemoravi, quia oportet iuxta illam sententiam, Deum in incertum tentare, & quasi tentando media applicare, donec aliquid

Ratio aliquorum, qui praeelectionem ponunt in hominibus non in Angelis

Impugnatio

